

ΔΥΟ ΑΠΟΧΩΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΕΝΑ ΑΝΤΙΟ

Της Ευαγγελίας Δαρσινού

Τη Γαλάτεια τη γνώρισα λίγα χρόνια μετά αφότου ήρθα στην Αθήνα και μόνη μου την εποχή εκείνη αποφάσισα μέσω του περιοδικού ΠΑΝΘΕΟΝ, που θυμάμαι πως κυκλοφορούσε τότε, να γίνω μέλος στις γυναικείες οργανώσεις. Είχα μόλις γνωριστεί με τις κυρίες του συνδέσμου για τα δικαιώματα της γυναίκας και είχα γίνει μέλος στο ΚΟΔΗΣΟ. Ήταν το 1981. Στο ΚΟΔΗΣΟ έμαθα πως ψυχή του γυναικείου τμήματος του κόμματος ήταν μια δραστήρια γυναίκα, η Γαλάτεια Σακκά, που παράλληλα ήταν πρόεδρος του ΣΕΝ (Σύλλογος Ελληνίδας Νοικοκυράς) και μέλος του Δ.Σ. του Οικογενειακού Προγραμματισμού.

Παραμονές εκλογών λοιπόν με στείλανε από το κόμμα να τη βρω για να τη βοηθήσω επειδή κατέβαινε κι αυτή υποψήφια. “Ένας λόγος είναι να βρεις τη Γαλάτεια, πάρε το τηλέφωνο και ψάξε ...”, μου είπαν. Έψαξα καμιά βδομάδα ώσπου μου είπε κάποιος από το σπίτι της να πάω να τη βρω στα γραφεία του Οικογενειακού Προγραμματισμού, θα ήταν εκεί.

Απόγευμα ήταν που κατηφόρισα τη Σόλωνος, ψάχνοντας το νούμερο των γραφείων του Οικογενειακού Προγραμματισμού και αφού το βρήκα, μπήκα στην είσοδο της πολυκατοικίας μαζί με μια κυρία.

“Τι ψάχνεις παιδί μου;”

“Τα γραφεία του Οικογενειακού Προγραμματισμού”

“Έλα μαζί μου , κι εγώ εκεί πάω”

Τα μάτια της με κοίταξαν εξεταστικά. Φορούσα κάτι μεγάλα γυαλιά μυωπίας. Ήταν φορτωμένη ντοσιέδες και μια τεράστια τσάντα κρεμόταν στο ώμο της , έτοιμη να την πάρει κάτω από το βάρος. Άρχισε να με ρωτάει διακριτικά τι θέλω στο γραφείο, από πού έρχομαι. Στο μεταξύ φτάσαμε στον τρίτο όροφο και έβγαζε τα κλειδιά της να ανοίξει. Εκείνη τη στιγμή της εξήγησα το λόγο για τον οποίο έψαχνα κάποια κυρία Σακκά και ήθελα να τη γνωρίσω επιτέλους διότι την ψάχνω μια εβδομάδα.

“Ε, τώρα τελείωσαν τα βάσανά σου, έχεις τη Γαλάτεια Σακκά μπροστά σου” μου είπε. Έτσι έγινε η γνωριμία μας. Έκτοτε δεν χωρίσαμε ποτέ, μέχρι σήμερα το 2003.

Την αγάπησα και την εκτίμησα από την πρώτη στιγμή για τον ντόμπρο και καλοσυνάτο χαρακτήρα της. Και εκείνη με συμπάθησε και με πήρε κάτω από την προστασία της. Με έγραψε μέλος στο ΣΕΝ και οι δρόμοι μας κύλησαν παράλληλα με δύο ευθύνες, αυτή του γυναικείου τμήματος του ΚΟΔΗΣΟ και την άλλη του συλλόγου της νοικοκυράς. Εκείνη την ημέρα που πρωτογνωριστήκαμε μου έδωσε ψηφοδέλτια, υλικό για τον αγώνα και μια συμβουλή :

“Κακομοίρα μου κοίτα να ψηφίσεις γυναίκες και όπου σταθείς για τις γυναίκες θα μιλάς”

“Κατεβαίνει και ο άντρας μου υποψήφιος στην Κορινθία ...”, της απάντησα δειλά.

“Έτσι ε; ... Πάει, τη χάσαμε την ψήφο, εσύ να κάνεις αγώνα για τις γυναίκες και ψήφισε τον άντρα σου”

Αργότερα γνώρισε τον άντρα μου, Τάσο Δαρσινό, και του είπε:

“Εσύ είσαι που μου στέρησες την ψήφο... Καλός φαίνεσαι...” Μου φάνηκε ότι τον συμπάθησε περισσότερο από εμένα!

Τρέξιμο για το κόμμα, τρέξιμο να βρούμε ύλη για το περιοδικό και την εφημερίδα του κόμματος, αγωνία μέχρι να τυπωθούν, ατέλειωτες ώρες συνεδρίασης παράλληλα στο ΣΕΝ και σαν να μη έφταναν αυτά, να συμμετέχουμε σε γυναικείες πορείες και διαμαρτυρίες. Τι ωραία χρόνια! Ήμασταν και νεότεροι τότε.

Μου τηλεφωνούσε νύχτα: “Να ανέβεις αύριο στη Μαυρομιχάλη (ήταν τα γραφεία του ΚΟΔΗΣΟ), έχουμε συνεδρίαση της ομάδας για το περιοδικό, πέρνα και από τη Φειδίου να πάρεις την αλληλογραφία...”. Καμιά φορά της έλεγα: “Δεν προλαβαίνω κυρία Γαλάτεια... που να αφήσω και το παιδί...”

“Έλα, έλα μην γκρινιάζεις... νέα είσαι, θα βρεις μια λύση”

Κι έβρισκα λύση, αφήνα το παιδί σε μια φίλη μου ή το έπαιρνα μαζί μου, να περιφέρεται στα γραφεία του κόμματος, να χαζεύει τις αφίσες, να διαβάζει τα μανιφέστα και να ρωτάει κουρασμένο:

“Θα πάμε σπίτι μας απόψε μαμά;”

“Μη γκρινιάζεις και κάτσε εδώ να μαθαίνεις μικρό”, έλεγε η Γαλάτεια. “Εσύ είσαι τώρα η νεολαία του κόμματος και η νέα γενιά των γυναικών”.

Την εποχή που σταματήσαμε τη λειτουργία του ΚΟΔΗΣΟ και περάσαμε στην ένταξη με τον Συνασπισμό, ήμασταν και οι δύο πολύ πικραμένες, όπως και όλα τα μέλη τότε. Θυμάμαι πολύ τις τελευταίες δραματικές συνεδριάσεις, όπου ο Μπάμπης Πρωτοπαπάς προσπαθούσε να μας πείσει για την ανάγκη αναστολής της λειτουργίας του κόμματος. Εκείνος, παρ’ ότι συγκινημένος διατηρούσε την ψυχραιμία του. Εμείς αντιδρούσαμε σαν παιδιά που τους ζητάς πίσω το παιχνίδι που τους χάρισες. Μαζεμένες με τη Γαλάτεια σε μια γωνιά, σφίγγαμε τα χέρια μας. Έτρεμε το σαγόνι της, κι ας μη μιλούσε. Εγώ δε ντρεπόμουν να βάλω τα κλάματα. Με παρηγορούσε με τα μάτια της, σιωπηλά. Κι όταν έκλεισε το γραφείο, και μεταφερθήκαμε στην Κουμουνδούρου, εμείς όπως κι’ άλλα μέλη πηγαινοερχόμασταν σαν τα φαντάσματα στις άδειες αίθουσες να παίρνουμε δήθεν υλικά, να μαζεύουμε τα πράγματά μας, να κάνουμε μικροεκδηλώσεις, να μαζευόμαστε και να ανταλλάσσουμε απόψεις. Γνωρίζαμε πως όλα είχαν τελειώσει. Απλώς θέλαμε το χρόνο μας να το συνηθίσουμε.

Έκλεισε ο κύκλος ΚΟΔΗΣΟ και δεν ξαναμιλήσαμε για αυτό. Συνεχίσαμε τη δραστηριότητα στο ΣΕΝ και ρίξαμε όλη μας την όρεξη στα γυναικεία προβλήματα. Μέχρι και σήμερα η Γαλάτεια αγωνιζόταν για να δοθεί ο κοινωνικός μισθός σε όλες τις γυναίκες που εργάζονταν μόνο στο σπίτι και αφοσιώθηκαν στην οικογένεια, χωρίς να κάνουν καριέρα.

Και τα χρόνια πέρασαν, χαθήκαμε με τους πρώην συντρόφους. Άλλοι συμμετείχαν ενεργά στο Συνασπισμό, άλλοι έμειναν σπίτι τους, με πολλούς βρισκόμασταν σε συνεστιάσεις και κοινές κοινωνικές εκδηλώσεις. Συχνά η Γαλάτεια τηλεφωνούσε στον άνδρα μου για να μάθει και να σχολιάσει την πορεία του Συνασπισμού. Τα λέγανε συχνά αλλά εκείνη επίσημα δεν ασχολήθηκε καθόλου. Έριξε το βάρος στο ΣΕΝ, είχε μεγαλώσει πια, δεν μπορούσε να τα κάνει όλα. Κάποια φορά, νομίζω, όταν της έφερα τα χαιρετίσματα του Μπάμπη Πρωτοπαπά χαμογέλασε πλατιά και είπε: “Θυμάσαι;”, χωρίς να σχολιάσει τίποτα άλλο.

Κι ύστερα ήρθε το κλείσιμο του ΣΕΝ που – όπως όλοι οι σύλλογοι- έκανε τον κύκλο του και δεν είχε άλλο να προσφέρει. Δεύτερο πλήγμα τότε. Η ίδια βρέθηκε τώρα στη θέση του Μπάμπη του Πρωτοπαπά, και προσπαθούσε να μας πείσει για

την ανάγκη αναστολής της λειτουργίας του ΣΕΝ, λόγω υπερβολικών εξόδων. Εμείς, τα μέλη του Δ.Σ. κλαίγαμε. Αυτή προσπαθούσε να κρατήσει την ψυχραιμία της μα την πρόδιδαν τα χέρια της που έτρεμαν και τα απανωτά σιγάρα που κάπνιζε.

“Βρε Γαλάτειά μου, μην καπνίζεις άλλο ...”, είπε δειλά μια κυρία του Δ.Σ.

“Αχ, καημένη, δεν με παρατάς – αφού από αυτό θα πάω...”

Αχ, αγαπημένη μου Γαλάτεια!

Μαζέψαμε σιγά-σιγά τα φτωχά περιουσιακά μας στοιχεία και κάποιο πρωινό αφού συμφωνήσαμε, αδειάσαμε το γραφείο. Αποχαιρέτισαμε τη Φειδίου 18, που τόσα χρόνια στέγαζε τους αγώνες μας, τις φωνές μας, τις γιορτές μας. Η Γαλάτεια δεν ήταν εκείνη τη μέρα μαζί μας... Είχε αφήσει παραγγελία να πάρω τα βιβλία της βιβλιοθήκης που αγαπούσα. Φόρτωσα το σαραβαλάκι που είχα με κούτες, με ντοσιέδες γεμάτους υλικό, σκονισμένους, και τα κατέβασα στο δρόμο κλαίγοντας. Μουντζούρες και ιδρώτας και δάκρυα γίνανε ένα. Δεν τον άντεχα τον δεύτερο αποχωρισμό. Η Γαλάτεια κράτησε τη διεύθυνση και τη σφραγίδα του συλλόγου στο σπίτι της στην Κηφισιά. Κατέβαινε πότε-πότε για να συμμετάσχει σε διάφορες πρωτοβουλίες των γυναικείων συλλόγων. Συνεδριάζαμε πότε στο σπίτι της μιας φίλης και πότε στο σπίτι μιας άλλης, για να διατηρούμε τις σχέσεις μας και το ΣΕΝ, έστω και με αυτό τον τρόπο. Κόβαμε τις πίπτες μας τον καινούριο χρόνο μέχρι το 2003, που ήρθε το δυσάρεστο νέο. “Η Γαλάτεια είναι άρρωστη...”

Αναστατωθήκαμε, της στείλαμε μηνύματα αγάπης και της ευχηθήκαμε πως όλα θα τα ξεπεράσει και θα συνεχίσουμε τους αγώνες μας. Μας μιλούσε κι έκανε ακόμα σχέδια. Μέχρι τον Μάιο του ίδιου χρόνου. Τότε μάθαμε πως άρχισε η αντίστροφη μέτρηση και δυστυχώς θα την αποχαιρετούσαμε γρήγορα, γιατί δεν άντεχε άλλο η υγεία της. Δεν τολμούσαμε να σκεφτούμε το ΣΕΝ χωρίς εκείνη. Ούτε θα υφίστατο ΣΕΝ αν εκείνη πάθει κάτι...

Με τη Γαλάτεια δεν προλάβαμε να αποχαιρετιστούμε και να κλάψουμε όπως κλάψαμε για το ΚΟΔΗΣΟ και το ΣΕΝ. Είπαμε το μεγαλύτερο αντίο.

Τώρα κινείται ανάμεσά μας και μας χαμογελάει. Όσοι την αγαπούμε – δηλαδή όλοι!- θα τη βλέπουμε δίπλα μας, συμπαραστάτη μας στους αγώνες μας και ίσως καμία φορά ακούμε και τη φωνή της : “Κακομοίρες μου... κοιτάτε να ψηφίσετε γυναίκες...”

Αύγουστος 2003

Ευαγγελία Ρουμελιώτου-Δαρσινού

Κοινωνική λειτουργός και απόφοιτος σχολής ζωγραφικής ABC

Διευθύντρια Κρατικού Παιδικού Σταθμού στο Περιστέρι

Άρθρα σε γυναικεία περιοδικά και εφημερίδες

Έχει γράψει 4 βιβλία με διηγήματα και μυθιστορήματα. Διάφορα βραβεία και επαίνους σε διαγωνισμούς. Το 2002 έλαβε το Β΄βραβείο στον διαγωνισμό ΑΣΔΑ και το 2003 το Γ΄βραβείο διηγήματος στον ίδιο διαγωνισμό.

Σημείωση Χ. Μακρουγιώργου

Η Ευαγγελία εμφανιζόταν στο ΚΟΔΗΣΟ με ένα μωρό σε καρτσάκι – την σήμερα δημοσιογράφο Αντζι. Όταν το μωρό περπάτησε, περιφερόταν στα γραφεία του κόμματος και είχε την αγάπη και την φροντίδα όλων μας.